

Sygn. akt V CZ 77/07

POSTANOWIENIE

Dnia 2 sierpnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi P. Spółki z o. o. w W. o wznowienie

postępowania w sprawie z powództwa R. Z. i T. Z.

przeciwko P. Spółce z o.o. w W.

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 2 sierpnia 2007 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 12 kwietnia 2007 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Pozwana P. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością złożyła skargę o wznowienia postępowania w sprawie z powództwa T. Z. i R. Z. o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego w postaci wyroku zasądającego solidarnie od nich na rzecz spółki P. kwoty 112.291,60 zł z odsetkami i kosztami procesu. Sprawa ta zakończyła się prawomocnym wyrokiem z dnia 6 grudnia 2006 r., uwzględniającym powództwo opozycyjne powodów z uwagi na to, że zasądzona od nich należność stanowiła dług spółki jawnej D., której powodowie są współnikami i może być egzekwowana od nich dopiero w wypadku wykazania bezskuteczności egzekucji z majątku spółki (art. 31 § 1 k.s.h.), czego pozwana nie udowodniła.

Pozwana Spółka oparła skargę na podstawie wznowienia wymienionej w art. 403 § 2 k.p.c. powołując się na nieznaną jej wcześniej dowody - postanowienia komornika, zaświadczające o niewypłacalności spółki jawnej D.

Sąd Apelacyjny postanowieniem z 12 kwietnia 2007 r. odrzucił skargę pozwanej wyjaśniając, że wznowienie postępowania jest nadzwyczajnym środkiem wzruszenia prawomocnego wyroku, zastrzeżonym dla wypadków szczególnych i nie jest ono dopuszczalne w sytuacji, gdy oczekiwany rezultat jest możliwy do osiągnięcia w innym trybie. Droga, z której może skorzystać pozwana i na którą wystąpiła niezależnie od złożenia rozpatrywanej skargi, było złożenie ponownego wniosku o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu zasądzającemu należność od powodów. Tym samym pozwana nie może domagać się wznowienia postępowania, tym bardziej, że - w ocenie tego Sądu – jej skarga zmierza w istocie do wznowienia postępowania klauzulowego, co nie jest dopuszczalne.

Jako podstawę odrzucenia skargi Sąd Apelacyjny wskazał art. 410 § 1 k.p.c.

Pozwana w zażaleniu na powyższe postanowienie wniosła o jego uchylenie i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Skarżąca zarzuciła, że stanowisko Sądu Apelacyjnego o niedopuszczalności wniesienia skargi o wznowienie postępowania w sytuacji, kiedy oczekiwany rezultat można osiągnąć w innym trybie, jest niesłuszne. Takie ograniczenia dotyczą bowiem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, a nie skargi złożonej przez pozwaną. Ponadto pozwana oświadczyła, że cofnęła wniosek

o ponowne opatrzenie tytułu egzekucyjnego klauzulą wykonalności. Skarżąca podniosła też, że Sąd Apelacyjny nie uzasadnił przyjętej podstawy prawnej odrzucenia skargi.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty podniesione przez pozwaną w zażaleniu są zasadne.

Skarga o wznowienie postępowania, na co słusznie zwrócił uwagę Sąd Apelacyjny, stanowi środek o charakterze wyjątkowym. Zakres jego stosowania wynika z postanowień art. 399 i nast. k.p.c. Przepisy te precyzują, jakie postępowania mogą ulec wznowieniu (art. 399 k.p.c.), kiedy postępowanie o wznowienie jest wyłączone (art. 400 k.p.c.), a także z jakich przyczyn można domagać się wznowienia (art. 401 – 404 k.p.c.) i w jakim terminie (art. 407-408 k.p.c.). Określają także przesłanki odrzucenia skargi (art. 410 § 1 k.p.c.).

Według tego ostatniego przepisu przyczyną usprawiedliwiającą odrzucenie skargi jest wniesienie jej po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalność skargi lub brak oparcia skargi na ustawowej podstawie. Sąd Apelacyjny uznał skargę pozwanej za niedopuszczalną z uwagi na to, że pozwana miała otwartą drogę do ponowienia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi, który został pozbawiony wykonalności w wyniku procesu będącego przedmiotem skargi. Przepisy regulujące wznowienie postępowania nie usprawiedliwiają jednak takiego stanowiska. Skarga niedopuszczalna w rozumieniu art. 410 § 1 k.p.c. to skarga, która wniesiona została od orzeczenia nie spełniającego wymagań z art. 399 k.p.c., która narusza zakaz z art. 400 k.p.c., z art. 199 § 1 k.p.c. bądź z art. 1099 k.p.c. Okoliczność, że skarżący może w innej drodze osiągnąć skutek podobny, jak w razie zakończonego sukcesem wznowienia, nie powoduje niedopuszczalności skargi o wznowienie, o ile zachodzą ustawowe podstawy wznowienia. Fakt ewentualnego ponownego wydania tytułu i wyegzekwowania na jego podstawie należności byłby natomiast zdarzeniem, które sąd musiałby uwzględnić przy rozstrzygnięciu wznowionej sprawy zgodnie z regułą orzekania według stanu z chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 k.p.c.).

Nie sposób też zgodzić się z Sądem Apelacyjnym, że skarga pozwanej zmierza do wznowienia postępowania o nadanie klauzuli wykonalności. Nawet traktując takie określenie jako skrót myślowy, zawierający w sobie stwierdzenie, że w wyniku

uwzględnienia skargi pozwana mogłaby prowadzić egzekucję przeciwko powodom, nie można przeoczyć, że celem skargi jest podważenie obrony dłużników przed egzekucją, bowiem dotyczy ona niewątpliwie wznowienia postępowania opozycyjnego, a nie klauzulowego.

W konsekwencji wskazane przez Sąd orzekający przyczyny odrzucenie skargi były niezasadne i zaskarżone postanowienie należało uchylić na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.